

МОЛОДІЖНА СВІДОМІСТЬ: ЧИСЛЕННІ ВИМІРИ

6 червня під час кураторської години відбулася науково-популярна лекція на тему "МОЛОДІЖНА СВІДОМІСТЬ: ПРОБЛЕМИ САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДОЇ ЛЮДИНИ" Модератор зустрічі - доцент кафедри філософії ПДАБА ГАЛИНА САВОШ.

СВІДОМІСТЬ В ШИРОКОМУ РОЗУМІННІ СЛОВА Є СФЕРОЮ ЛЮДСЬКОЇ ДУХОВНОСТІ, ЯКА ВКЛЮЧАЄ В СЕБЕ СВІТ ДУМОК, СВІТ ПОЧУТТІВ І ВОЛЮ. ЛЮДИНА Є ЄДИНОЮ ІСТОТОЮ НА ЗЕМЛІ, ЯКІЙ ПРИТАМАННА СВІДОМІСТЬ, ДУХОВНЕ НАЧАЛО.

Згідно «Нової філософської енциклопедії» *свідомість* — стан психічного життя індивіда, що виражається в суб'єктивному переживанні подій зовнішнього світу і життя самого індивіда, у підзвітності собі щодо цих подій. Означення більш складне і розлоге, але воно так само лише вказує, які саме аспекти психічного життя потрібно розглядати. Проблема свідомості – одна з найскладніших і недостатньо досліджених проблем сучасної науки.

Складність її для дослідження полягає в тому, що вона не фіксується ніякими приладами, акти свідомості залишаються невловимими. Тому багато століть свідомість залишалась таємницею. Це завжди сприяло містифікаціям її природи і сутності. Свідомість, яка протягом століть вважалася незаперечною областю філософського аналізу, стала предметом дослідження в межах різних спеціальних наук і дисциплін. Свідомість вивчається багатьма науками: психологія, педагогіка, етнографія, лінгвістика фізіологія вищої нервової діяльності, біохімія, біофізика, історія науки, археологія, кібернетика, соціологія...

Яку ж структуру має сама свідомість? Структурність свідомості значною мірою має досить умовний характер. Річ у тім, що елементи свідомості тісно взаємопов'язані один з одним. Однак за всієї умовності у свідомості можна вирізнити такі три елементи.

Першим елементом є знання.

Другим важливим елементом структури свідомості є емоції.

Третім структурним елементом свідомості є воля.

Слід також наголосити і на такому елементі, що входить до структури свідомості, як мислення, увага та пам'ять а також має місце така важлива підструктура, як самосвідомість .

Молодь – особлива суспільно диференційована соціально-демографічна спільнота, якій притаманні специфічні фізіологічні, психологічні, пізнавальні, культурно-освітні та інші властивості, які характеризують її біосоціальне дорослішання, як здійснення самовияву її внутрішніх сутнісних сил і соціальних якостей.

В умовах економічної і соціальної нестабільності сучасного життя вона відчуває потужний негативний вплив навколишнього середовища і далеко не завжди здатна адаптуватися до різких змін в своєму житті та в суспільстві;

- відбулося розшарування молоді по соціалізаційних траєкторіях як відображення соціальної стратифікації суспільства, диверсифікація соціо-культурних сценаріїв і систем життя;

- багатовимірність і суперечливість функціонування ціннісних орієнтацій молоді веде до зниження рівня загальної культури, відбувається зміщення гуманізації на користь меркантилізації;

- соціальна аномія підриває соціалізаційні практики, але в той же час містить можливості реалізації індивідуального потенціалу молоді.

Саме тому необхідно приділяти більше уваги вивченню її становлення та проблем. Перехід від однієї соціальної системи до іншої вимагає не просто часу, а вибору стратегічних пріоритетів, до числа яких, перш за все, відносяться виховання і освіта.

Одним із провідних є питання дослідження молодіжної свідомості. При її з'ясуванні варто виходити з того, що свідомість молоді і спільнісна, і групова, — це різновиди масової свідомості, які вивчаються соціологами через аналіз її основних форм (політико-правової, економічної, екологічної, моральної тощо), що функціонують на когнітивному (або теоретико-пізнавальному), емоційно-чуттєвому та конативному (або поведінковому) рівнях.

Окремої уваги заслуговує з'ясування такого важливого поняття, як молодіжні проблеми. Молодіжні проблеми поділяються на два типи: у першому означенні зростаючі вимоги суспільства до молоді, в другому — особистісні сподівання і прагнення молодих людей та складнощі з їх реалізацією.

Процеси життєвого самовизначення молодої людини поділяються на:

- соціальне самовизначення молоді,
- політичне самовизначення молоді,
- професійне самовизначення молоді,
- економічне самовизначення молоді.

До числа молодіжних проблем, окрім названих вище, належать разом забезпечення духовного і фізичного розвитку, зміцнення молоді сім'ї та інші, причому всі вони пов'язані з погіршенням становища молоді у цих сферах порівняно з минулим.

Багато десятиліть тому в своїй знаменитій праці «Мати або бути?» Еріх Фромм дійшов висновку: «Створення нового суспільства і нової Людини можливе тільки в тому випадку, якщо на зміну старим мотиваціям отримання прибутку і завоювання влади прийде нова, а саме, Бути, Віддавати і Розуміти; якщо на зміну ринкового характеру прийде характер продуктивний, люблячий, а на зміну кібернетичної релігії - новий, радикально-гуманістичний дух.»

Чи збудеться це побажання в XXI столітті?

З відеозвітом про цю та попередні лекції циклу «НЕЗЛАМНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ» можна ознайомитися на YouTube каналі академії:

https://www.youtube.com/c/pgasa_dnipro

Невідомі, приховані, складні сторінки української історії - на нашому YouTube каналі.

Хочете пізнавати – підписуйтесь.